

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto skupaj naprej . . . K 30—	celo leto naprej . . . K 34—
pol leta 15—	za Ameriko in vse druge dežele:
četrt leta 7-50	celo leto naprej . . . K 40—
na mesec 2-50	

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakna. Upravištvu (spodaj, dvorišče levo). Knafljeva ulica št. 5, telefon št. 83.

Inačica vsak dan svojo izvedbo in praznike.

Inserati se računajo po porabljenem prostoru in sicer: 1 mm visok, ter 63 mm širok prostor: enkrat po 8 vin., dvakrat po 7 vin., trikrat po 6 v. Poslano (enak prostor) 16 vin., parte in zahvale (enak prostor) 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročilne se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 83.

Upravištvu naj se pošiljajo naročila, reklamacije, inserati L. t. d., to je administrativne stvari.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

dostavljen na dom ali če se hoji ponj:

celo leto naprej K 28—	četrt leta 14—
pol leta 14—	na mesec 2-30

Posamezna številka velja 12 vinarjev.

Dopis naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Enajsta soška bitka.

Cesar na fronti. — 40 sovražnih divizij napada našo bojno črto. — Italijani dosegli nekoliko prostora južno Vrha. — Vse pozicije na Krasu trdno v naših rokah.

NAŠE URADNO POROČILO.

Dunaj, 23. avgusta. (Kor. urad.) Uradno se razglasa:

VZHODNO BOJIŠČE.

Vzhodno Soveje. na obeh straneh gore Suse in južno Očne je ponovil sovražnik svoje sunke. Bil je povsodi odbit in je utrpel velike izgube.

ITALIJANSKO BOJIŠČE.

Napadi druge in tretje armade ob Soči se nadaljujejo z največjo ljutostjo. Najmanj 40 sovražnih divizij je navalljo v štirih dneh med Avčami in obaljo na naše črte. Dočim je večeraj med Vodicami in Vrto v sredini boje fronte skoro samo artiljerija delovala, se je vršila bitka na krilnih odsekih dalje toliko besneje. Pri Avčah je jurišal sovražnik ponovno zamenjati našim četam. Bil je vedno vržen nazaj. Nasproti temu mu je uspelo na visoki planoti na Vrhu uveljaviti svojo veliko številno nadmoč in pridobiti prostora v južni smeri. Za vsako ped zemlje se je vršilo težko in trdovratno borenje moža z mozem. Istotako žilavo je bilo borenje na obeh straneh dolence Vipave, posebno pa na Kraški visoki planoti, kjer se je mudilo njegovo Veličanstvo cesar in kralj sredi svojih hrabrih čet. Vedno in vedno so se zaganjale italijanske napadalne kolone ob jekleni okop braniteljev. Večkrat je že naša pozorna artiljerija pobila naval. Ako se je sovražnik posrečilo, da je kje vdrl v naše jarko, so ga rezerve z bajonetom vrgle ven. Trajno slavo so si pridobili pri takih protisunkih med drugimi dunajski lovski bataljon št. 21. in oddelek polkov št. 93. (Olomuc) in št. 100. (Krajev). Vse pozicije na Krasu so ostale trdno v naših rokah. Žrtve Italijanov dosegajo one najkrevnejše soških bitk.

JUGO - VZHODNO BOJIŠČE.

Neizpremenjeno.

Šef generalnega štaba.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berolin, 23. avgusta. (Kor. urad.) Wolffov urad poroča:

Veliki glavni stan.

ZAPADNO BOJIŠČE.

Armada fronta prestolonaslednika Rupprehta Bavarskega.

Po brezuspešnih delnih sunkih zadnjih dni so prešli Angliji večeraj med Langemarckom in Hollebekom zopet k enotnim večjim napadom, ki so trajali ves dan in v noč ter so povzročili težke boje. Na mnogih krajih so sunili s pridelenimi novimi četami do šestkrat na našo črto. Vedno so bili po naših hrabrih četah z žilavim odporom vrženi nazaj. Od številnih oklopnih avtomobilov, ki so imeli sovražnikom omogočiti prebitje pozicij, je večino ožen zavrnili. Razven dveh mest vzhodno St. Juliene in na cesti Ypern - Menin je naš najspredejší jarek na 15 km široki bojni fronti ves v naši posesti.

Po kratkem bobnajočem ognju proti Lensu davi jurišajoči sovražni oddelek so bili odbiti. Nadaljnji napadi se tamkaj vršijo.

Živahno obstreljevanje notranjega mesta v St. Quentinu traja.

Armada fronta nemškega prestolonaslednika.

V ljutih bojih pri Verdunu je večeraj tekot dneva nastal odmor. Sele proti večeru je dosegel artiljerijski delovanje na obeh straneh Moze zopet znatno silo. Napadi so sledili tej ognjeni pripravi na obeh straneh ceste Vaché - rauville - Beaumont. S težkim borenjem se je posrečilo Francozom samo zapadno pot na ozki fronti, da so se vstali v našem najspredejšem jarku. Sicer so bili povsodi krvavo zavrnjeni. Večkrat se njihovi sunki niso razvili v našem uničujočem ognju.

Pri zračnem napadu na angleško obal so bile vojaške naprave v Margate, Ramsgate in Doveru uspeš-

no obložene z bombami. V številnih bojih so izgubili sovražniki tri letala. Dve lastni se nista vrnila.

VZHODNO BOJIŠČE.

Armada fronta general-feldmarš. princa Leopolda Bavarskega.

Rusi so, požgavši vasi, izpraznili svojo pozicijo vzhodno Aa do črte Oding - Bigaun. Opuščeno ozemlje smo zasedli brez boja.

Armada fronta general-obersta nadvoj. Jožefa.

Med Prutom in Moldavo je bilo bojno delovanje mestoma živahniješe. Severno Grozešev, v Susitski dolini in pri Soveji so ostali ponovno po silni artiljerijski pripravi prebiti sovražni delni napadi brez uspeha.

Neizpremenjeno.

Armada fronta general-feldmaršala von Macken-sena.

MAKEDONSKO BOJIŠČE.

Pri skoro 60 stopinjah Celzija na solncu je bilo bojno delovanje znatno. Samo v loku Černe je artiljerijski ogenj od časa do časa oživel. Prvi generalni kvartirni mojster v. Ludendorff.

Cesar pri soški armadi.

Ljubljana, 22. avgusta. (Kor. urad.) Danes, na eden najbolj vročih bojnih dni enajste soške bitke se je mudil cesar na soški fronti, da zasleduje pot težkega borenja in inšpicira naprave neposredno za bojnimi črtami. V spremstvu šefa generalnega štaba, infanterijskega generala barona Arza in z običajnimi spremljevalci je šel najprvo v bivališče poveljstva soške armade, kjer je sprejel podrobno poročilo armadnega poveljnika generalnega polkovnika pl. Boroeviča. Na to se je odpeljal cesar na Trnovsko planoto. Cesar je govoril s številnimi ranjenci na najpristnejši način, poizvedoval o poteku bojev, o dobljenih ranah in domačih razmerah, delil hvalo in jih spodbujal. Cesar je stopil na to v baroko neke vojne bolnice, kjer je šel od postelje do postelje in govoril z ranjenci in bolniki. Vlada je šel na to na neko opazovališče, s katerega se je moglo zasledovati v glavnem boje za kraško visoko planoto. Najtežji sovražnikov ožen je ležal na vzhodnem vrhu Fajtjege hriba in gričevju v Biljah. Popoldne je bil cesar

na nekem artiljerijskem opazovališču, s katerega se je dalo videti prostor približno od Vrha do južno Fajtjege hriba; z zemljevidom v roki je zasledoval ure in ure pretresljivo sliko enajste soške bitke. Sele ob pozni uri je zapustil cesar opazovališče. Z občudujočim priznanjem je govoril o vrlih četah, izpostavljenih nadčloveškemu naporu, in se je odpeljal na to na železniško postajo, na katero je prisel ponoči.

Cesarjevo sožalje za žrtve italijanskega obstreljevanja Trsta. Cesar je izrekel svojem povodom sovražnega obstreljevanja tržaškega mesta dne 19. avgusta usmrčenih oseb potom namestnika svoje najtoplejše sožitje in je zaeno družinam dovolil iz svojih privatnih sredstev dar v znesku 1200 kron.

Mal lokalni uspeh. Iz vojaškega razmotrivanja 23. avgusta: Naša kraška fronta in pozicije, zapadno Grmade so ostale tudi večeraj trdno v naših rokah. Dan in noč goni Italijan val za valom proti tamkajšnjim našim pozicijam potem, ko najporej poskusi težak artiljerijski ogenj, pripraviti pot sovražni infanteriji. To je najvažnejši dogodek večerajšnjega bojnega dneva. Na goriški fronti proti Vodicam in Sveti Gori ni večjega bojnega delovanja. Ali sovražniku je uspelo na banjski planoti, zapadno Vrha in Deskel pridobiti nekoliko prostora. Ako bo sovražnik tam dalje prodiral, bi prisel v fronti proti Trnovskemu gozdu. Ta je malo utrjen. Zapadno, torej proti Italijanom, je Trnovski gozd ločen od banjske planote po čepovanski dolini, ki je strmo obrobjena in mestoma globoka do 300 metrov. Priznavamo, da je dosegel sovražnik na banjski planoti mal uspeh. Ta pa je samo lokalni. Naša fronta, zlasti ona, ki krije Trst, ni s tem nič prizadeta.

Glavni sunek velja Trstu. Iz vojnih poročil 23. avgusta: Težišče bitke se tudi večeraj in danes ni premaknilo na drugi ljuštost navalov na zarišče ni prav nič pojenjala, ali sovražniku se je posrečilo, da je razširil svoj pridobitev pri Vrhu v zmernem obsegu. Na odločitve v enajsti soški bitki so taki krajevni uspehi popolnoma brez pomena, kajti italijanski glavni sunek velja Trstu in na Krasu, kjer vodi pot tja, so ostale c. in kr. pozicije tudi četrti bojni dan

popolnoma neomajane. Nobenega sredstva ni opustil Cadorna, da bi napredoval na Krasu proti Trstu. Grmada in druge višine, katere držijo naši polki, so slični bruhačim vulkanom, tako gosto padajo italijanski izstrelki na to pusto in raztrgano kraško kamenje. Ljudje, ki se tu bore, so iste barve kakor zemlja: debele, rjavozelene plasti jim pokrivajo obraze in uniforme. Bobnajoči ogenj in bližinski boj se menjavata neprestano, ročne granate delujejo grozovito, ali branitelji ostajajo gospodarji situacije.

Bitka nekoliko ponehala. Iz vojnoporočevalskega stana 23. avgusta zvečer: Soška bitka je danes nekoliko ponehala.

„Corriere“ o soški bitki. „Corriere della sera“ piše: Soška bitka ni namišljena tako, da bi morala takoj dati sijajne rezultate. Bitka je kolosalen boj, v katerem imajo glavno vlogo vztrajanje, žilavost in velikopotezno manevriranje. Avstro-ogrski obrambne utrdbe so zgrajene s silo obupa. Oči Italijanov blestijo upanja vzpričo razpoka, katere je prizadajal prvi naval tem trdnjavam. Toda njihova modra in skrbna organizacija se zopet zvišuje v svoji učinkovitosti z dohodom čet in orožja, zlasti strojnih pušk v neverjetni množini, tako da se dobi vtisk, kakor da ima vsak avstro-ogrski vojak jedno strojno puško s seboj. Tudi Grmada, ta bulldogge, ki obvladuje cesto v Trst, ima še vse svoje zobe. Med vjetniki je neverjetno obilo močnih in mladih mož, ki so bili s hrano in municijo dobro preskrbljeni, kakor so izpovedali. Borimo se s še vedno močnim sovražnikom, ki je pripravljen na obupni odpor.

Nobena armada se ne bori hrabrejše od italijanske. Listi v Milanu so vstavili posebne izdaje o poteku enajste soške bitke. „Secolo“ pravi, da prodiranje Italijanov se je naravno zavleklo, „Corriere“ pa po udarja, da ovire, katere imajo Italijani premagati, so vedno večje, ali nobena armada na svetu se ne bori hrabrejše od italijanske.

Pet brigad proti Selu. Italijanski listi izjavljajo, da se nahaja italijanska ofenziva šele v začetnem štadiju in označajo Grmade za sedanjí glavni cilj. Priznavajo, da je bil proti Selu naperjen glavni napor in poslanih je bilo v boj pet izbranih brigad in nato še rezervne brigade.

LISTEK.

Dedščina.

Luigi Calco.

(Dalje.)

Ne da bi kaj vprašali brata in mene, so šli v mesto delat pisma. V pisnih so pa brata in mene popolnoma zavrgli ti hudiči! Le zavoljo lepšega so naju djali v pisma. Tega ne morem pozabiti svojim starišem. Pozabil jim pa tudi ne bom, čeprav bom star sto let!

Tako je zagospodaril pri Hudoklinovih Jelovčanov požeruh. Krivico bi mu delal, če bi rekel, da je sedaj manj pasel vampa. Meni se celo zdi, da je sedaj še bolj žrl. Žrl ni samo za se, temveč tudi za stara dva Hudoklina in za trapasto Polono. Vsaj drugače si tega ne morem misliti. Kajti stara dva Hudoklina sta umrla dobro leto po poroki kar drug za drugim, leto pozneje pa še brez zaroda sestra Polona.

Tako pri Hudoklinovih naenkrat ni bilo več nobenega Hudoklina ali Lotriča. Ljudem se je zdelo to tako zamalo, da so preskrstili še hišo. Nič več niso rekli pri Hudoklinovih, ampak kar pri Jelovčanovi lakoti. To

novo ime je ostalo hiši, čeprav ima sedaj že drugega gospodarja.

Jelovčanov požeruh je bil torej vdovec. Ostal pa je samo dva meseca brez gospodinje. Potem si je poiskal brž drugo, češ, da ima že dovolj stradanja. Ni je pa iskal pri sosedih ali v domači župniji, saj tu bi je tako ne dobil. Iskal in našel jo je v hribih pod Sv. Jožtom.

Nova gospodinja je kuhala Jelovčanovi lakoti toliko kakor praščem, kadar jih pitajo. Mož se je pa pasel in pasel tako, da se je že čez dve leti vtopil v svoji lastni masti.

Hudoklinova domačija je po pisnih padla na vdovo, ker ni bilo nič zaroda. Vdova je žalovala za Jelovčanovo lakoto celo leto. Potem si je poiskala novega gospodarja. Dobila ga je pa prav lahko. Domačija je bila brez dolga in na tako stvar lete snubci kakor čebele na med. Z novim gospodarjem je pa prišel k hiši kmalu tudi zarod. Sedaj so bili sami tuji ljudje in tuje ime pri Hudoklinovih ali pri Jelovčanovi lakoti, kakor so veliki rajši rekli ljudje.

Midva z bratom Martinom, ki sva bila pravega Hudoklinovega rodu, sva se pa morala potepati po svetu. Nazadnje sva se vgnjezdila v tem mestu, kjer je brat začel na svoje nabijati kopita in krpati čevlje, jaz pa popravljati kljuke in druge take reči.

Obema je šla prav trda. Veliko sva skusila tedaj slabega. Tiste čase sva se spomnila, da Hudoklinova kri še ni čisto zamrla. Spomnila sva se, da živi nekje še mož v visoki cesarski službi. Ta mož se je pisal za Franceta Lotriča in je bil pravi stric najinega rajnega očeta. Bil je oženjen, toda brez otrok in zaroda. Imel pa je zato cele kupe denarja.

O tem možu je večkrat govoril rajni oče. Pravil je, da so ga dali v šolo zato, da bi tudi Hudoklinova hiša izredila gospoda. Res se je pretil tudi do osme šole in še čez tisto. Doma se je veselila že cela župnija, da bo pri Hudoklinovih nova maša. Govorili so, kako bodo sekali smereče in postavljali mlaje. Tudi so imeli že napis za novomašnika. Prav dobro se spominjam, da so pripovedovali, da so mu hoteli napisati tele lepe besede:

Slava naj doni novomašniku Francetu Lotriču!

Toda Hudoklinovi in cela župnija so obračali, Hudoklinov France je pa obrnil. Ko je zdelal osmo šolo, ni hotel storiti dobro. Obesil je šolo na kol. Namesto da bi se zapisal med lemenatarje, pobral jo je v cesarsko službo.

Komaj mu je pa ta služba nesla toliko, da se je lahko vsaki dan najedel do sita, se je pa že obabil. Pri iz-

biri svoje babe je pa ravnal zelo pametno. Izbral si je žensko, ki je imela kupe denarja. Kakor so oče večkrat pravili, sta potem oba tako stiskala, da je imel ta denar vsako leto mlade. Tako se je pri stricu mojega rajnega očeta nabralo toliko denarja, da ga je bilo toliko kot pečka.

Na tega strica sva mislila večkrat z bratom, kadar nama je trda predla. Tako prejo sva imela pa sleherni dan. Z bratom sva sklenila, da obiščeva tega strica rajnega očeta. Gotovo ga bo veselilo, če zve, da Hudoklinov rod še ni izumrl.

Peljala sva se torej k stricu, kakor sva mu tudi midva dejala. Od ljudi sva kmalu zvedela, kam hodi spat čez noč. Ko sva prišla v njegovo stanovanje, je bilo vse zaprto. Gotovo so se bali tatov. Imeli so pa tudi vzrok za to, ker je bilo pri hiši toliko denarja.

Precej dolgo časa sva stala z bratom pred vratmi in ugibala, kako bi prišla notri. Nazadnje je brat vendar ugledal pri vratih zvonec. Kakor bi se pripravljalo k hudemu vremenu, začela sva z bratom vleči za zvonec.

Dolgo časa ni žive duše sklicalo najino zvonjenje. Koncem vseh koncev se je pa za vratmi zaslislalo vendar neko drsanje. Na to se je odprla lica pri vratih in nad nama se je zadržal neprijazen ženski glas:

»Pri nas ne dajemo nič beračem. Le kar na magistrat pojdi! Tam dajbo vbojajne potrebni. Če sta potrebna, le hitro na magistrat! Če pa nista potrebna, vama bodo tudi pomagali! Še zastoj se bosta peljala domov.«

Po teh prijaznih besedah je ženska zaloputnila lino. Ta več kot čudni sprejem nikakor ni posebno razveselil brata in mene. Dolgo časa sva se gledala precej poparjeno, ne da bi vedela, kaj naj storiva. Koncem je brat stvar razsekal tako, da je zopet začel zvoniti, kakor bi bil obnoren.

Na to se je slišalo zopet drsanje za vratmi. Slišala sva pa tudi rezež glas, ki je veleva, da naj se skozi okno pokliče policaja. To je bilo bratu vendar malo preveč. Pred vratmi se je zadržal na ves glas, kdo sva in kaj iščeva. Na to je za vratmi prenehalo drsanje in se zaslislalo pritajeno šepitanje. To šepitanje je trajalo precej časa.

Nazadnje je vendar prenehalo. Na to se je reklo nama od one strani vrat, da gospoda ni doma in da pride domov še le opoldne. Glas za vratmi je bil sedaj vse bolj prijazen. Reklo se nama je še, da naj greva kar v neko gostilno, ki ima svoje ime po nekem sadežu, ki je posebno v časteh pri otrocih. Takoj po kosilu pa pride za nama gospod.

Iz bojev dne 22. avgusta. Onostran Soče je stalo več italijanskih priveznih zrakoplovov. Lastni in sovražni letalci so križarili nad bojiščem. Le poredkoma se je posrečilo kakšni sovražni letalski skupini globokejši vpad. Takoj so šli proti njej naši letalci. Sovražna artiljerija je obstreljevala skoro vse dohodne črte in celo za fronto daleč ležeče kraje. Prostor pri Vodicah je bil pod besnim sovražnikovim ognjem. V popoldanskih urah je narasel sovražni ogenj proti gričevju vzhodno Gorice, proti Solkanu, Grčini, Sv. Marku, Vrtojbi, Biljam in kotli 126 južno tega kraja od minute do minute. Iz sovražnikovega streljanja se je moglo spoznati, da se bore Italijani skoro povsodi še za našo prvo črto.

FRANCOSKO URADNO POROČILO.

21. avgusta popoldne. Na visoki planoti Cerny so napadli Nemci naše pozicije na treh različnih točkah. Dvakrat je zlomil naš ogenj napadalne valove, ki so morali valovati nazaj v svoje izhodne črte ter so močno trpeli. Enako so se ponestrčili nadaljni napadi zapadno od spomenika pri Hurtebisu. Na fronti severno od Verduna je bilo protinapadovanje Nemcev čez noč izredno močno. Naš ogenj je zlomil njih izredno silne protinapade zlasti v gozdu Avocourt in severno od gozda Caurières. Sovražnik je imel težke izgube, a ni dosegel nobenega uspeha. Naše čete so držale vse svoje pridobitve ter so si pripravile zavzete pozicije. Število neranjenih vjetnikov 20. avgusta presega 5000, med njimi 116 častnikov.

21. avgusta zvečer. Precej močno delovanje obojestranskih artiljerij v okolici Vauxaillona in visokih planot Cerny in Craonne. V Champagni smo s svojim razdiralnim ognjem v nemških obrambnih napravah v odseku St. Hilaire razstrelili gazometre. Naše izvidne čete so pozneje pospravile sovražne strelske jarkove ter jih našle polne mrtvih. Na fronti pri Verdunu je trajala bitka danes na raznih točkah, povsod nam v prilog. Na levem bregu Mose so zavzele naše čete Côte d'Oie, ki smo jo v polnem obsegu zasedli, ter vas Regneville. Na desnem bregu Mose smo v sijajnem naskoku zavzeli Samogieux in ves utrjeni sistem jarkov, ki veže Samogieux z obrambnimi napravami na višini 344. Od Nemcev pripravljeni protinapad smo s svojim ognjem zavrnili. Vjeli smo nekaj mož, katerih pa še nismo mogli prešteti. V Vogezih je potekel nenadni napad sovražnika na neko našo majhno postojanko ob Hartmannswellerkopfu brez uspeha.

Cesar Viljem na Flandrskem.

Berolin, 22. avgusta. (Kor. ur.) Uradno. Cesar Viljem se je mudil danes pri četah na Flandrskem, da jim izreče svojo zahvalo in polno priznanje za zmagovito obrambo angleških napadov. V svojem nagovoru na odposlanstva vseh čet je cesar spomnil, da je Anglija netilec vojne in glavni sovražnik. Anglija je oni nasprotnik, ki ga je treba pred vsem vreči ob tla. — »Kdaj nam bo dal Bog zmago, je v njegovih rokah. S starim nemškim zaupanjem v Boga stojimo v boju tako dolgo, da bo imel dosti.« Če je Anglija ponosna na svojo živavost ter računa zato na svojo nepremagljivost, bodo pokazali nemški vojaki, da znajo to ravno tako dobro, če ne boljše, saj je cena za nemški narod svoboda življenja, svoboda morja in svoboda doma. — Vrhovni poveljnik armade je nato izrekel zahvalo čet vrhovnemu vojnemu gospodu ter naglašal neomajno zaupanje v zmagoviti konec vojne.

Cesar je nato odkloval častnike in vojake, ki so se v zadnjih težkih bojih na Flandrskem posebno odklovali, z železnimi križci, nakar so čete defilirale. Popoldne je sprejel cesar na drugem mestu v bližini flandrske obali odposlanstva čet, ki so branile obal pred napadom. Tudi mornarica je bila zastopana, med njo tudi odposlanstva podmorskih čolnov. Cesar je govoril vsem tople in priskrbe besede priznanja ter delil odklovanja.

FRANCOSKO VRHOVNO POVELJNIŠTVO.

Berolin, 23. avgusta. »Kölnische Ztg.« piše: Kakor poročajo pariški listi, je general Guilleumont vrhovni poveljnik na francoski fronti. Minister Thomas in Painlevé sta se mudila pri zadnjih bojih v glavnem stani.

ANGLEŠKE GROZNJE NEVTRALCEM.

London, 20. avgusta. (Kor. ur.) Reuter. V poslanski zbornici je vprašal Morton Griffiths, ali ve vlada, da se veliko število nevtralnih ladij še vedno uporablja za to, da se vozi blago velike vojaške važnosti v nemška pristanišča in ali hoče sto-

riti po vojni primerne korake proti posestnikom teh ladij. Lord Robert Cecil je odgovoril, da je angleška vlada principijelno mnenja, da je ravnati z nevtralnimi ladjami, ki se trdovratno in trajno uporabljajo v podporo sovražnikov, po vojni enako, kakor s sovražnimi ladjami. Morton Griffiths je vprašal nadalje: Ali si je lord Cecil svest, da služijo nevtralne ladje, ki leže vsled grožnje nemške vlade v pristaniščih, enako, kakor druge ladje nemškemu interesu? Lord Cecil je odgovoril: Take ladje je vsekakor smatrati enako, kakor da služijo vojnemu cilju naših sovražnikov.

Francozi v Maroku.

Carigrad, 22. avgusta. (Kor. ur.) Glasom nekega poročila, je koncem julija porazila vojska Abdel Maleka Francoze ter koraka proti Fesu. Prebivalstvo zapušča mesto. Francozi mrzlično pripravljajo obrambo mesta. Več plemen se je že pridružil Abdel Maleku.

Nemški zrakoplovi nad Anglijo.

Berlin, 23. avgusta. (Kor. ur.) Wolffov urad poroča: V noči na 22. avgust je neka naša mornariška zrakoplovna flotilja zopet pod preizkušenim vodstvom fregatnega kapitana Strasserja z vidno dobrim uspehom napadla utrjene kraje, vojaške naprave in stražne čete ob Humberju in v grofiji Lincoln. Vsi zrakoplovi so se kljub sovražni obrambi brez škode in brez izgub vrnili.

Sej admiral. Štaba mornarice.

Letalci nad Freiburgom.

Freiburg, 23. avgusta. (Kor. ur.) Wolffov urad poroča: Dne 21. avgusta proti pol 8. zjutraj so obložila sovražna letala brez vsakega uspeha Freiburg z bombami. En letalec je bil na povratku v boju v zraku ubit.

Nova ententna konferenca.

Lugano, 22. avgusta. Pariški poročevalec »Secola« poroča, da se bo v kratkem vršila v Rimu nova ententna konferenca. Ministrski predsednik Ribot in vojni minister Painlevé sta prvotno nameravala spremiti predsednika republike Poincaréja na italijansko fronto in potem v Rim. Potem pa sta odložila svoje potovanje do časa prihodnje konference v Rimu.

Bern, 22. avgusta. (Kor. urad.)

Kakor pravi »Rijec«, bo ruska obmejna trdnjava Chotin najbrže izgubljena. Trdnjava nima nobenega strateškega pomena, je pa vsled žitne okolice hvaljen operacijski cilj za sovražnike Rusije.

Nova ruska ofenziva?

Lugano, 23. avgusta. (Kor. ur.) Petrogradska poročila lista »Corriere della sera« dajo pričakovano novo rusko ofenzivo na severni fronti.

Rusija in ententa.

Ženeva, 23. avgusta. V očitno inspiriranem članku piše »Matin«, da bo prišla sibirski železnica pod ameriško vrhovno vodstvo. Eventualen ruski odpor proti takemu tujemu vmešavanju bo vedela provizorična vlada potlačiti.

Ukrajina.

Stockholm, 23. avgusta. Ukrajinska rada je dejansko neodvisna od ruske vlade ter razpolaga s poldrugim milijonom mož. Rada ima lastne zastopnike pri drugih ruskih narodih, samo v zunanjih zadevah posreduje rusko zunanje ministrstvo.

DROBNE VESTI IZ RUSIJE.

Centralni komite delavskega in vojaškega sojeta se je izrekel za sklicanje ustavodajnega zbora na 1. september.

General Leščickij je bil imenovan za poveljnika neke armade na severni fronti na mesto generala Klembevskega.

Vlada je prepovedala nočno delo žena in otrok pod 17. leti v vseh obratih in tovarnah.

Poveljnika nekega polka, generala Purgasova so baje uporni vojaki lastnega polka s puškimi kopiti ubili. »Novoje Vremja« pravi, da taka poročila s fronte niso osamljena.

TURŠKO URADNO POROČILO.

22. avgusta. Fronta ob Diali. Naš artiljerijski ogenj je pri Deli Abasu pognal neki prodajajoči angleški konjeniški polk nazaj. — Kavkaška fronta. Sredi fronte so zasedle naše čete na fronti 2 km tri zaporedne ruske pozicije. Na drugi točki nekoliko bolj proti vzhodu so vrle močne patrulje v naše črte. V protinapadu smo sovražnika skoraj popolnoma pregnali. Boj še ni končan. — Sinajška fronta. V noči na 21. avgust kratek silen artiljerijski ogenj proti našim pozicijam vzhodno od Gaze. Kmalu nato so prodrele močne sovražne čete v sunku, naše patrulje pa so jih pregnale. Vjeli smo 5

mož. Dne 20. avgusta je izvršilo nekaj sovražnih konjeniških polkov izvidni pohod proti Osir es Sebi.

Nemški kancelar in mir.

V glavnem odseku nemškega drž. zbora se je zgodil slučaj, ki je tako v drž. zboru, kakor v javnosti sploh vzbudil veliko pozornost. Državni kancelar je v kratkem govoru povedal, da se ni nikdar izjavil, da stoji na stališču mirovne resolucije, ki jo se sklenila večina drž. zbora. Rekel je, da je o njej govoril tako, kakor jo on razume. Dalje je izjavil, da mora nemški odgovor na papežovo mirovno noto biti izraz želje po miru na podlagi poravnave in sporazumljenja.

Na to je zastopnik večine državnega zbora izjavil: Zastopniki strank, ki so sklenile mirovno resolucijo drž. zbora z dne 19. julija, pribijajo: 1. Pri predpogajanjih glede te resolucije z drž. kancelarjem ni nobena izmed njih iz podane izjave drž. kancelarja mogla sklepati, da drž. kancelar ne stoji na stališču mirovne resolucije; 2. opomba drž. kancelarja, da obstoje med zastopniki večine stvarna nasprotja glede tega, kako je razlagati mirovno resolucijo, je neutemeljena.

Iz teh izjav je očitno, da nemška vlada glede miru ne stoji na stališču večine državnega zbora.

Pri daljni razpravi je govornik neodvisnih socijalnih demokratov izjavil, da je edino udeležba državnega zbora pri zunanji politiki vstanu, onemogočiti tajno politiko in nje posledice. — Konservativni govornik je zavračal vsenemško stališče in izjavil, da so bojni uspehi Nemčijo bolj približali miru, kakor vsi govori in sklepi, ki na sovražne dežele ne narede nič vtisa. — Zastopnik nemške frakcije je izjavil, da le uspehi orožja ne spravijo Nemčije bliže miru.

Državni podtajnik v zunanjem ministrstvu baron Stumm je izjavil, da se 5. julija 1914, ni vršil kronski svet in da ta dan tudi ni bilo skupnega posvetovanja višjih nemških in avstro-ogrskih vojaških in političnih funkcionarjev, na katerem se je sklepalo o postopanju proti Srbiji.

Nasprotje med drž. kancelarjem in med večino se je v večerajšnji seji poravnalo z izjavo večine, da je kancelarjevo izjavo o njegovem govoru napadno tolmačiti. Zdi se pa, da s tem stvar še ni poravnana.

Tekom daljne razprave je državni tajnik za zunanje stvari dr. Kühlmann pojasnjeval stanje gospodarsko-političnih pogajanj z Avstrijo in z nevtralnimi državami državni tajnik za mornarico, Capelle pa je pojasnil, da stoji na fronti zdaj 10 odstotkov več podmorskih čolnov, kakor v prvi polovici leta in da je bilo sovražnih ladij potopljenih nad 50 odstotkov več, kakor je mornarica računala.

Namestnik državnega kancelarja dr. Helfferich je pojasnil, da je angleški cilj v sedanjih vojni gospodarsko potlačiti Nemčije. Tudi je zaupno pojasnil dogovore glede razdelitve romunske žetve in pojasnil pogajanja glede gospodarske zveze z Avstro-Ogrskega.

Nemci proti Jugoslovonom.

II.

Nemški alpski poslanec, ki se je oglašil proti jugoslovanskim zahtevam, je jako nevođen, da so se voditelji slovenskega naroda z največjo vnetostjo lotili dela za ustanovitev samostojnega jugoslovanskega državnega telesa, da je to ost, začetek in konec vsega njihovega političnega delovanja in da se časopisje, posvetna inteligenca in duhovščina na vso moč trudijo, da bi pridobili tudi najširše hrvaške kroge za svoj načrt. Kaj misli ta nemški poslanec, da Slovenci nimajo pravice, delati propagando za idejo, ki je bila pravzaprav rojena v najvišjih krogih, katere temeljno načelo so že priznali odlični faktorji in katere vresničenje je v življenjskem interesu monarhije in jugoslovanskega naroda? Tu pač ne bodo prišle v poštev nemške nacionalne aspiracije, ki niso identične z avstrijskimi interesi, ampak se bo nemštvo prej ali slej moralo ukloniti.

Če bodo voditelji slovenskega naroda, posvetna in duhovska inteligenca delali za naš narodni ideal, vzgoje lahko slovenski narod tako, da mu ne bo mogla nasprotovati nobena sila. Delamo na toliko lažje, ker se naše stremljenje, ki nam zagotovi narodno in gospodarsko in kulturno prihodnost, povsem strinja z državnimi interesi. Spričo tega nas ne morejo doseči denunciacije, ki le označujejo moralčno kvaliteto nemškega alpskega poslanca, kateri se je oglašil in ki se je osmelil trdit, da zastopajo Korošec in Pasic, Lloyd-George in Krek, Ribot in Rybat eno in isto misel. Če dela ententa svoje

zavojevalne načrte, je to tako njena stvar, kakor so aneksijski načrti centralnih držav njihova stvar. Slovenski politiki zahtevajo združenja v okviru habsburške monarhije in ne potrebujejo poduka od ljudi, ki vidijo v sedanjih vojni le boj nemštva in sodijo vsako stvar s tega enostranskega stališča. Če bi nemški politiki, katerim pripada so-trudnik graškega »Tagblatt«, imeli kaj resničnega zmisla za močno Avstrijo, za koncentracijo avstrijskih sil, potem bi se morali postaviti na stališče, da je potom narodne samouprave, z jezikovno ravnopravnostjo ustvariti edinstvo duha, edinstvo src, edinstvo interesov vseh narodov v monarhiji. Tako bi bili zastopniki avstrijske misli, toda ti politiki se čutijo vedno le pionirje nemštva, za pospeševalce vsenemškega prodiranja na Balkanu in še naprej in zato jim ni nič všeč, kar bi premenilo razmere na bolje v Avstriji, nego le vedno sanjajo, kako bi vse odstranili in potlačili, kar ovira vsenemški »drang«. Od takih strani je potrebujejo Jugoslavlani nikakih podukov, saj so svoje mišljenje pokazali na bojiščih.

Poudarjamo posebno sijajno in obdobje vredno hlabro delovanja slovenskih vojakov, kajti omejenemu nemški poslanec piše tako, kakor da bi samo Nemci doprinesli krvave žrtve, in se je predrznil celo trdit, da se pri nas nihče ne briga za gospodarske stvari in za prehrano, ne za prihodnost vdov in sirot, ne za usodo vojnih invalidov. Takega žaljenja ne moremo molče prenehati. Pri vojnih nesrečah, pri vseh dobrodelnih navedbah, povsod in pri vsaki priliki je slovensko prebivalstvo doprineslo največje žrtve, razmeroma še dosti večje, kakor nemško prebivalstvo južne Avstrije, dočim Nemci vojne — če pustimo na strani vojaštvo — doslej še niso drugače čutili, kakor v obliki ogromnih zaslužkov in profitov, je velik del slovenske domovine opustošen, so slovenske dežele preplavljene revnih beguncev — bogati so šli v nemške kraje — se izvršujejo vsled bližine fronte pri nas rekvizicije vse drugače kakor drugod in morajo slovenske dežele rediti Trst in velik del Istre. Zastopavljene so seveda v vsakem oziru, kakor je pač tradicija. A vendar se je na Slovenskem razmeroma že več nabralo za marsikako stvar kakor na nemškem Štajerskem in na Koroškem. Vohbe pa hodi vsem nemškim strankam povedano, da so Slovenci glede krvnih in drugih žrtv seveda v razmerju po njih številu in po njih davkih v sedanjih vojni dosti več storili kakor bi bil sploh mogel kdo pričakovati. Slovenci niso od vojne skoro nič zaslužili, dočim je prišlo devetdeset procentov vseh za vojne potrebščine izdanih milijard v naši državni polovici v nemške žepce. Nemški narod je vsled vojne obogatel za silne milijarde. Slovenci pa poznajo le trpljenje in škodo vojne.

Prepotentnost in domišljavost nemškega alpskega poslanca se razvidi iz njegove opazke, da Jugoslavlani nič ne vprašajo, če so njihove državnopravne zahteve Nemcem všeč ali ne, »ob es den Deutschen passt«. I, mili bože, kdaj pa so se Nemci za to zmenili, kaj je Slovencem všeč. Odkreali so nam še to, kar je za življenje najbolj potrebno, storili so vse, kar je v človeških močeh, da bi naše pokrajine ponemčili, še danes streme z »Belangi« na to, da bi nam vzeli kar imamo, a zdaj zahtevajo, da naj bi jih mi še vprašali, kako si naj uredimo svoj dom! Mi vprašamo samo, kaj je avstrijski in jugoslovanski interes, a da bi sploh mogli priti kdaj v soglasje s strankami, ki le mislijo na podjarmljenje in na germanizacijo Slovencev, to je vendar izključeno. Zmagal pa bo čisto gotovo avstrijski in jugoslovanski interes, če ne koj, pa pozneje, »ob es den Deutschen passt« ali pa ne.

Politične vesti.

— Dr. Krek in dr. Korošec. Zagrebški listi naznanjajo, da prideta dr. Krek in dr. Korošec za nekaj dni v Zagreb in da pojmeta potem tudi v Sarajevo.

— Strah jih postaja. Zastopniki slovenšestajerskega nemštva so zopet enkrat zborovali in sicer so to pot osrečili s svojim zborovanjem Maribor. Na tem zborovanju so se brnili do nemšk. »Nationalverband« z gorečo prošnjo, da naj prepreči vsako slovensko narodno svobodo, pa naj si bode ta potem že v združitvi Slovencev v jugoslovanskih pokrajinah kot celoti, ali pa v avtonomiji po kronovinah, češ, oboje bi pomenilo smrt Nemcev v tužni Avstriji. Ne gre nam morda za specielno polemiko proti tem izjavljanjem. Gre nam le za to, da pribijemo iz njih izviračo dejstvo: Nemci so s tem sa-

mi priznali, da tvorijo med nami le izginjajočo manjšino, manjšino, ki bi se nikdar ne mogla vzdržati, kakor hitro bi se ji odvzelo možno, terorizirati nas in slepiti s svojim navideznim obostankom javnost. Gospodje, ki so zborovali dne 19. avgusta v mariborskem rotovžu, to dobro vedo, in ravno radi tega njih obupno jadikovanje. Zavedajo se svoje nemodnosti, kakor so se je zavedali doslej vedno. Dobro vedo, da je konec navideznosti nemškega elementa po Slov. Štajerju v onem hipu, v katerem bi pričel naš narod v eni ali drugi obliki postajati samostalen in bi izginila navidez — nemštvo braneča in držeča roka iz Gradca in Dunaja. Nehote se spominjamo vprašanja nekega dunaj. generala, ki je tu inspiciral in vprašal nekega tu živečega višjega častnika: »Ist Marburger slowenisch?« Ta slučaj temelji na okolnosti, ki je danes vsakomur, ki pride v Maribor, očitna že v par trenutkih ko zapusti kolodvor: Kdor govori, govori slovenski in ne nemški. To pa povsodi: po cestah, tržiščih in prodajalnicah in — pri vojaki. Smelo lahko trdimo, da pri slednjih najdeš 90% ki komaj za silo nemški razumejo, kaj še, da bi govorili! To so pač fakta, ki jih ne spravi iz sveta nobena »Tagespost«, »Marburger Ztg.«, »Deutsche Wacht« ali »Tagblatt«, niti ne štajercijanske falsifikacije in niti službi c. kr. korespondenčni urad. Dasi nedeljskega zborovanja ni jemati bogzna kako tragično, se nam vendar zdi umestno, da takim in enakim nastopom spodmaknemo za bodoče kar najodločnejše tla. Vta namen bi morali naši narodni zastopniki poskrbeti za to, da se zlomi sedanja avtonomija spodnjestajerskih nemškutarskih mest in gnezdi. Skrbimo za to, da pridejo v mestih in trgih po Sloven. Štajerju pri le teh upravi do veljave tudi Slovenci. To bomo tako dosegli, kakor hitro pride v teh mestih in trgih za občinske volitve v veljavo proporc. Z njim bi bil zadejan smrtni udarec lažnemstvu naših slovenšestajerskih mest in trgov in pokazala bi se široki javnosti vsa gnijlost in slabost, na koji sloni doslej ta navidezno nemštvo. Delo v ta namen bi bilo sigurno vredno, da se mu posveti čim največ pozornosti tudi v teh, politično že sicer resnih časih.

— Pašičeva domnevanja. Lu g a n o, 23. avgusta. Srbski ministrski predsednik Pašić je baje izvedel, da namerava donavska monarhija v kratkem dati vsem svojim narodnostim obsežno avtonomijo in da zahteva le enotnost v vojski in v zunanji politiki. Zato je prišel trenutek, da se zada z odpadom Jugoslovancev Avstriji smrtni sunk.

— Gérard o mirovnih pogojih Nemčije. »Zeit« javlja: »Daily News« je priobčila novo razkritje bivšega ameriškega poslanika v Berlinu, Gerarda. Ta pravi: Niti od Bethmann-Hollwega niti od druge merodajne osebnosti nisem nikdar slišal nič določnega o mirovnih pogojih. Vprašal sem pri raznih prilikah kancelarja, če bi bila Nemčija pripravljena, zapustiti zasedena ozemlja. Na to je odgovoril Bethmann - Hollweg: Seveda, ali pod gotovimi jamstvi, kajti Nemčija ne sme trpeti, da bi bila Belgija angl. predstraža. Na to sem jaz rekel: A tudi Angleška ne bo trpela, da bi bila Belgija nemška prednja straža. Dalje sem kancelarja vprašal: Kaj se naj zgodi s severno Francijo? Bethmann - Hollweg: Pripravljeni smo, jo zapustiti, ali imeti moramo garancije. — Kaj se ima zgoditi z vzhodnimi mejami? sem vprašal dalje. Bethmann - Hollweg: Tam moramo doseči jako znatno razširjenje naših mej. — A z Rumunsko? Bethmann - Hollweg: Prepustimo Bolgarski, da se poravna z Rumunsko. — A s Srbijo? Bethmann - Hollweg: Morda ostane cela, a to stvar hočemo prepustiti Avstriji, ki ji prepustimo tudi proste roke v sporu z Italijo. Vrh tega bomo od vseh zahtevali kolikor možno poplačilo škode in poplačilo vojnih stroškov ter povrnitev kolonij. — Gérard dostavlja: Popravo mej imenujejo v Nemčiji aneksijo. — Dalje pravi Gérard: V Nemčiji je bilo splošno razširjeno mnenje, da prislili poostrena vojna s podmorskimi čolni Angleško v treh mesecih, da se podvrže in konča vojno. Ko je državni tajnik Zimmermann izročil noto o poostrenju vojne s podmorskimi čolni, je rekel, da bo vojna podmorskih čolno odločilna za Nemčijo, kajti Nemčija ne more zaradi živl še eno leto vzdržati. Zimmermann je rekel: Dajte nam dva meseca časa za tak način vojskovanja in naredili bomo konec vojne ter tekem treh mesecev napravili mir.

— Upor na Španskem. O žrtvah revolucijskih dni piše »Morningpost«: Glasom seznama žrtve, izdane od ministrstva, je bilo ubitih v Bilbavu 328 oseb, v Barceloni pa 37 oseb; v obeh mestih je bilo več sto oseb ranjenih. V Madridu je bilo ubi-

ti 18 oseb in nekaj sto ranjenih, v Dervi 4 osebe ubite. Za preostale se bo uvela narodna zbirka. Ministrski svet je sklenil vpoklicane rezervne zopet poslati domov.

Prošnja.

Grozni požar na Koroški Beli, dne 14. avgusta je povzročil prizadetim velikansko škodo. Pogorelo je 46 hiš z gospodarskimi poslopji, cerkev, ves letošnji žitni pridelek in seno, ves živčev, vsa obleka, 17.000 K, 32 prašičev itd. V tej silni stiski se podpisana zaupno obračata do sl. občinstva in sl. korporacij za pomoč in podporo. Pred vsem prosiva obleke in obuvala. Nadalje prosiva podpore v denarju, ker zavarovalnice ne bodo izplačevale zavarovalnine, ker je požar povzročen vsled vojne. Manjka nam vsega materiala za popravilo hiš. Za vsak dar, in naj se bo že kakršenkoli, bodemo iz dna srca hvaležni. Boda je silna in v par mesecih nastopi mraz in dolga zima, katera nam bosta taisto še povečala. Zato prisrčno prosiva, da se usmilite naših ubogih pogorelecev.

Na Koroški Beli, dne 21. avgusta 1917.

Franč Košir,
župnik.

Jos. Muloj,
župan.

Dnevne vesti.

Desetič je odlikovan stotnik v generalnem štabu g. Anton Lokar. Dobil je v drugič Najvišje pohvalno priznanje.

Vojna odlikovanja. Dr. Branišlav Fischer, nadporočnik pri pešpolku št. 27, 7. stotnija, komisar pri deželni odboru, je bil odlikovan s signum laudis z meči. Drugič z bronasto hrabrostno kolajno odlikovan: Anton Kocjančič, trdnj. p. št. 4, Vaclav Jankovič, Rudolj Pak in Josip Pršnjak, top. p. št. XVI., Fran Furlan, trdnj. p. št. 5. Drugič je bilo izrečeno najvišje pohvalno priznanje ob istočasni podelitvi mečev nadporočniku Josipu Grablovcu, prid. inf. p. 96. Z vojaškim zaslužnim križem 3. razreda z vojno dekoracijo in meči je odlikovan za smrti rezervni poročnik Mihael Zafošnik, pešp. št. 47. Drugič je bilo izrečeno najvišje pohvalno priznanje z istočasno podelitvijo mečev nadporočniku Stanislavu Deklevi, strel. polk št. III. — S srebrno hrabrostno svetinjo 1. razreda je odlikovan deseterik Ernest Ogrižek, top. p. 6.

Odlikovanja. Vojaški zaslužni križec 3. razreda z vojno dekoracijo sta dobila poročnika 17. pp. Emil Dietz in pred sovražnikom padli Herman Čamerik. Novič je dobil signum laudis nadporočnik 87. pp. Viktor Gogala. Signum laudis sta dobila poročnik 17. pp. Franc Stenovec in Viktor Mazič. Srebrni zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje je dobil narednik 47. pp. Alojzij Pavlič. Srebrno hrabrostno svetinjo 1. razreda sta dobila poročnik 97. pp. Ludovik Vrečar in četovodja Leopold Vabnik, dalje narednik 47. p. p. Franc Senekovič in korporal Mart. Korošec. Vojaški zaslužni križec 3. razreda z vojno dekoracijo sta dobila poročnik 19. t. p. Viljem Jaklin in stotnik 32. st. p. Karel Potočnik. Signum laudis z meči sta dobila poročnik 17. pp. Jurij Herzog in nadporočnik 87. pp. Viktor Gogala. Signum laudis je dobil poročnik železn. polka Franc Finc. Signum laudis je dobil poročnik 57. pp. Stan-ko Jež. Zlati zaslužni križec na traku hrabrostne svetinje je dobil praporščak 3. trenškega bataljona Leon Lemež. Srebrni zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje so dobili: narednik Alojzij Pavlič 47. trd. t. p., ognjičar 14. trd. t. p. Alb. Pečovnik in stražmojster 3. trenškega bataljona Marko Macun. Srebrno hrabrostno svetinjo 1. razreda so dobili: pešec 7. pp. Valentin Kunec in narednik 55. pp. Rudolf Janc. Srebrno hrabrostno svetinjo 2. razreda so dobili: narednik Josip Avsec, deseterik Anton Abramovič in poddeseterik Franc Plahuta, vsi pri 17. pp.; deseterik Ciril Bogataj in Anton Božnik pri 17. pp. ter pešec Andrej Mahorčič pri 80. pp. — Pri 87. pp. so dobili drugič bronasto hrabrostno svetinjo: četovodja A. Florjan, deseterik Martin Vihar in Josip Grekuš ter infanteristi: Avgust Dreč, Fr. Kukovič, Ivan Topolovec, Ivan Petek, Anton Pertnač, Jurij Potočan, Fr. Bračun in Valentin Mrak.

Padel je na soški fronti nadporočnik Franc Garbas, carinski revident.

Ujet je bil dne 19. t. m. na soški fronti 20letni Fran Jeras iz Ljubljane, po poklicu zasebni uradnik.

Iz ruskega vjetništva se je po preteku enega leta in 15 dni oglasil sin posestnika in trgovca g. Martina Jurečiča iz Česenj pri Cerkljah, okraj Krško na Dolenjskem.

Izgled konfiniranja. Dunajska »Arbeiter Zeitung« piše pod tem naslovom v št. 230. z dne 22. avgusta t. l.: Ena izmed žrtev preganjanj, ki so se začela ob izbruhu vojne, je bil tudi bivši mnogoletni župan Ivan Hribar iz Ljubljane. Aretiran dne 17. avgusta 1914, je bil z ovdavo policijskega ravnateljstva v Ljubljani izročen deželni sodišču, obdolžen veleizdajstva. Preiskava je koj dognala neutemeljenost te obdolžitve; a ker je bil Hribar že zaprt, so ga vzlic njegovim protestom držali v tesni celici za posameznike cele tri mesece in to z utemeljitvijo, da ni izslediti, kje so gotovi, za pojasnitev slučaja neizogibno potrebni akti. Vse njegove prošnje, naj se dvigne proti njemu obtožba, ali naj se ga izpusti, so ostale neuslišane. Proti koncu novembra se mu je zaradi pomanjkanja luči, zraka in gibanja vili kri tako močno, da je imel sodni zdravnik težke pomisleke in je izjavil, da ne spada sem, nego da bi bilo za rešitev njegovega zdravja — in morda celo življenja — nujno potrebno, da se preseli v južnejše, gorkejšo podnebje. Vsled njegovega poročila so takoj našli akte, ki jih prej nikakor ni bilo dobiti in višje državno pravdnštvo v Gradcu je naročilo, da se preiskava ustavi in Hribarja izpusti. Toda svoboden ni bil, marveč je ostal pod policijsko nadzorstvom in vprašali so za mnenje vojaške oblasti. To mnenje je prišlo po treh tednih in se je glasilo, da vojaške oblasti nimajo ničesar proti izpustitvi Hribarja. Hribar je sklenil, da se preseli v Barkovlje pri Trstu, kar mu je svetoval tudi zdravnik. Sodišče je, da dobi prav gotovo dovoljenje oblasti, zlasti še, ker je izjavil takratni tržaški namestnik princ Hohenlohe, da prevzame zanj vso odgovornost. Toda Hribar ni računal z državno nadpametjo. Ko je bil že poldrugi mesec svoboden, ne da bi bilo to škodljivo vplivalo na potek vojnih dogodkov, je dobil nekoga dne potom policijskega ravnateljstva presenetljivo obvestilo vojnega nadzorovalnega urada, da ga je v interesu daljnjega vojevanja takoj internirati. Namesto da se okrepča v milejšem podnebju, je moral oditi v policijski zapor, bolehal je še vedno in po dvamesečnem zaporu so ga poslali na Solnograško, v trg Abtenau, ki leži 712 metrov visoko. To konfinacijo so razveljavili šele letos koncem maja, a še vedno mu ne dovolijo povratka v Ljubljano, ker se jim skoro gotovo zdi, da je gmotno še premalo oškodovan. Kar se tiče konfinacije same, je treba poudariti, da so bile v decembru 1914 razširjene govore, da je neki delavec, vračajoč se iz Verone, slišal v tem mestu, da začno Italijani tudi vojno in da pridejo v 14. dneh v Ljubljano, kjer bodo imenovali Hribarja za guvernerja. Hribar je izvedel za to govorico in je takoj izjavil, da razširja to vest njegovi sovražniki z namenom, da mu škodujejo, ker ni imel z Italijo nikdar nobenih zvez. Sedaj je policijska direkcija razkrila to tajnost: Generalni mogotec tega »državnega dobrodelnega urada« je namreč pred kratkim izjavil nekemu Hribarjevemu prijatelju, da je bil Hribar konfiniran zaradi možnosti, da bi ga Italijani pri morebitnem prihodu v Ljubljano imenovali za guvernerja. Zveza je jasna in jasno je torej tudi, odkod je izšla vest.

Zamenjava vojnih vjetnikov. Vojaška uprava se je prizadevala od začetka, isti vrsti vojnih vjetnikov v deželi sovražnika, katerih telesno stanje ne dopušča zopetne uporabe za orožno službo, omogočiti predčasen povratek. Obnašanje sovražnih vladarstev v tej zadevi je bilo spočetka malo prijazno, tudi po sprejemu tozadevnih avstro-ogrskih predlogov je bil skrajšan uspeh tega podjetja s tem, da so naši nasprotniki pri izbiranju vojnih vjetnikov sklenili rabiti zelo strogo merilo. Pozvana oblastva Avstro-Ogrske so pa zmislili primerno sklenjene dogovore z bolj milim razumevanjem vporabljal, kar je zamoglo sčasoma izpremembo učiniti. Sovražne vojaške uprave so prišle do spoznanja, da je človeško življenje in prihodnosti vseh v vojni udeležencev držav dragocenejši kakor da se za domov dopuščenih bolnih vojnih vjetnikov vporabljaljo načela, katerih preobila strogost nasprotuje človekoljubnemu in gospodarskemu temeljnemu namenu vsega podjetja. Izpremenjeni stvarni položaj, združen z izkušnjo, da dolgoletno vjetništvo ni le zdravju škodljivo, temuč ima tudi za telo zelo neugodne posledice, je napeljal vojaško upravo, da je stavila ruski, francoski in italijanski vladi predloge za splošno zamenjavo vseh vojnih vjetnikov, kateri so v določenem času v vojno vjetništvo zašli in se torej že leta in meseca nahajajo v vojnem vjetništvu. Sprejemne izjave sovražnih vlad še niso dospele do sedaj. Iz tega vzroka smo obvesteni od merodajne strani, da je vlaganje posameznih

prošenj pri c. in kr. vojnem ministrstvu popolnoma neuspešno.

Gozdovi na Hrušici — nemška posest? Vsi narodno misleči ljudje, ki imajo kaj zaisla za gospodarsko delo, so se svoj čas razveselili, ko so izvedeli, da je ljubljanski finančni kanonik Šiška kupil lepe gozdove barona Lewetzowa na Hrušici. Ali je kanonik Šiška te gozdove zase kupil ali samo kot pooblaščenec »Ljudske posojilnice«, je postranska stvar. Zdaj je lastnica gozdov »Ljudska posojilnica«. Gozdi na Hrušici so za našo narodno stvar veliki pridobitvi. Ravno gozde bi morali negovati in hraniti, morda je od gozdov odvisen velik del naše gospodarske prihodnosti. Zdaj pa beleži »Naprej« govornico, da hoče »Ljudska posojilnica« prodati obezbejene gozde na Hrušici — nemški družbi, dasi bi jih rade kupile nekatere notranske občine. Človek skoro ne more verjeti, da bi bilo kaj takega mogoče. Če prodaja velik denaren zavod v Časih, ko je postala vrednost gozdov velika in je čisto gotovo, da postane po vojni še večja, na slovenskih tleh in za celo vrsto slovenskih občin velevažnih gozdov, potem res ne vemo, kako naj se tako početje imenuje. »Ljudska posojilnica« je pred kratkim prodala nemški družbi mengiško pivovarno, ki je imela lepo bodočnost — a zdaj pa še gozde na Hrušici?

Deželna živina v nevarnosti. Kranjska dežela ima na Robežu pri Medvodah 45 plemenskih krav in v Medvodah nad 200 glav živine. Za vse krave na Robežu ima še en voz sena, za one v Medvodah pa nič. Kaj bo?

Oddaja sena v Trebnjem. Dne 21. t. m. so morali posestniki oddati v Trebnjem seno. Marsikomu je bilo pri tem bridko pri srcu, saj ve, kake posledice bo to imelo za gospodarske razmere. Kmetovalci so oddali dobro in pošteno seno, pri pregledovanju sena pa se je izkazalo nekaj posebnega. Izza afere ritmojstra Kerlina znani župnik Oblak je bil pripeljal čudno seno. Okrog in okrog je bilo lepo seno, v sredi pa so bile — krompirjeve stbilje, praprot, pesek in take stvari. Ni čuda, če konji pri taki krmi krakajo. Oblakovo seno seveda ni bilo prevzeto.

Na naslov ravnateljstva o. kr. državnih železnice Trst sedaj v Ljubljani. Ženske, katere so bile že pretečeno leto nastavljene kot sprevedniki, še do danes niso dobile službene obleke (Dienstkleid). V hudi pretečeni zimi bile so izpostavljene mrazu kakor vrabci. Pri južni železnici, tramvajске uslužbenke imajo povsod službeno obleko. Seveda je pri upravi, kjer gospodari Wieser, kateri se niti železniškemu ministru ne pokori, (prestavljjen bil je v Trst) vse mogoče. Mogoče, da upajo gg. Schmitz, Zeleny in Wieser, sprevednice si lahko postranskim potom prisluznice toliko denarja, da si kupijo obleko. Poleg tega dobe beraško dnevnino 3 K 20 vin. in majhno vojno doklado, kar pa gotovo ne zadošča za pošteno preživljanje. Vrag naj vzame potem moralo.

Iz Albanije poroča neki naš vojak, da sedaj stane tam pol kilograma tobaka za cigarete 20 do 24 K in s seboj na dopust se ga sme vzeti pol kilograma. Hudo razsaja malarija; pri neki bateriji je zbolelo pred kratkim na tej bolezni 33 mož. Vročina je v Albaniji velika, celo nad 70° C. Voda je slaba, o vinu se mu pa še sanjati neče. Srčno si želi v Ljubljano, kjer misli piti vino, dobro kapljico, po 96 v liter...

Opozorilo. C. kr. okrajno glavarstvo razglasa: Kakor se je polzevalo, imajo trgovci navado, da čakajo pozno zvečer, oziroma zgodaj zjutraj na cestah, katere peljejo v Ljubljano, na posestnike, odnosno sadne trgovce in jim odkupujejo sadje, katero nameravajo potem razprodati na trgu v Ljubljani. Z ozirom na § 10. ukaza z dne 24. marca 1917 dr. zak. št. 131, in na § 2. ukaza z dne 31. maja 1917 dr. zak. št. 246, je vsako trgovanje s sadjem brez posebnega dovoljenja politične oblasti I. instance splošno prepovedano. Kdor bo izvrševal navedeno trgovino in se ne bo izkazal z gori navedenim posebnim dovoljenjem, bo tu uradno strogo kaznovan.

Moko zmetal po tleh. Včeraj popoldne je neka ženska položila na mesarsko stojnico na Vodnikovem trgu nekaj moke in se zaradi oprakov par trenutkov odstranila, pri moki pa pustila za varuha 10letnega dečka. V tem pride lastnik stojnice, nek mesar, ter začne nad dečkom robaniti in ga klofutati, naposled mu je zmetal pa še moko po tleh, katere se je tudi nekaj raztreslo. Kaj je mesarja tako razkačilo, sicer ni znano, gotovo je pa, da bo deček kar dobil za svoj čin tako plačilo, da se mu bržkone ne bo nikoli več zahotelo razmetavati tujo moko po tleh.

Zdravstveno stanje mestne občine ljubljanske. V času od 12. do 18. avgusta je rodilo v Ljubljani

16 otrok, 1 je bil mrtvorjen, umrlo pa je 15 domačinov in 14 tujcev, med njimi po 3 domačini in tujci za jetiko. Oboleli so za tifuzom 1 tujec in 190 vajakov in za grižo 2 domačina in 52 vajakov.

Pozor planincem! Od dne 27. avgusta t. l. naprej v intervalih 14 dni se bodo vršili veliki lovi na divje koze, vsakokrat po 3 do 4 dni v Kamniški Bistrici, oziroma v Kamniški planinah. Opozarjajo se turisti, da je te dni prepovedan pohod na te planine, ker bi bil vsak od lovskih uslužbencev zavrnjen in bi se ne jamčilo za eventualne nezgode. Sploh se hribolazci opozarjajo, da rabijo za pohod na planine le markirana pota, ker bi jih v nasprotnem slučaju naši uslužbenci brez ugovora zavrnili in bi bilo lovsko vodstvo v slučaju neubogljivosti primorano pohod na planine sploh ustaviti, da se divjačina ne vznemirja. — Lovsko vodstvo kneza Hugona Windisch-Graetzja za Kamniško Bistrico, v Kamniku, dne 22. avgusta 1917. — J. Zentner.

Proslava cesarjevega rojstnega dne v Metliki. Županstvo mestne občine Metlike je na slovesen način proslavilo rojstni dan cesarja Karla. Zvečer pred rojstnim dnem je priredila mestna godba s sodelovanjem vojaštva mirozov, ki se ga je udeležilo vse meščanstvo, navdušeno prepevajoč cesarsko pesem. Drugo jutro rano je bila budnica, ob 8. pa slovesna maša ob mnogobrojni udeležbi vojaštva, gasilnega društva, godbe, zastopnikov šole in uradov, domačega in okoliškega prebivalstva ter občinskega zastopa. Po maši je pred mestno hišo zbrano množico z vznemirjenimi besedami nagovoril vodja županstva g. Josip Flajšman, ki je zaklical prsvedlemu vladarju trikratni »Živio!«. Temu klicu se je z navdušenjem odzvalo vse občinstvo, ki je napolnilo trg. Nato se je zbral občinski zastop na slavnostno sejo, kjer je sprejel na predlog gospoda Flajšmana vdanostno izjavo, ki je bila takoj brzojavno sporočena na pristojno mesto. V nedeljo popoldan pa se je vršil v prostorih Narodne čitalnice slavnostni koncert, ki je v vsakem ožiru popolnoma uspel. Naval občinstva je bil tolik, da ne pomnimo enakega. Vsi sodelujoči so sijajno izvršili svojo nalogo. Od točke do točke se je stopnjevalo odobravanje, ki je izražalo zasluženo pohvalo deklarovalkam, solistom, godbenikom, pevcem in pevkan, posebno pa ljubim deklicam, ki so vprizorile končno alegorično sliko. Po koncertu se je lipoma do zadnjega prostora napolnil obsežni vrt, kjer je igrala mestna godba. Gospod Flajšman je pozdrvil vse navzoče, posebno vodjo glavarstva g. Svetka ter gg. častnike. Metliška dekleta so brž razpečala srečke, šopke in dopisnice. Vsa lepo zasnovana in brezhibno izvedena priredba je dala čistega okrog 1000 kron, ki so namenjene slovenskim oslepelim vajakom. Vse mesto je bilo bogato in okusno okrašeno z zastavami in zelenjem. Metlika je zopet izpričala svoje patriotično meščanstvo, a meščanstvo je posvedočilo svojo radodarno in gostoljubno roko. Rodi vsem in vsakemu izrečena zahvala in priznanje.

Samomor. Obesil se je vkopojeni orožniški stražmojster Tomaž Erbežnik v Dol. Kronovem. Bil je zmešan že dalje časa.

Požar. Josipu Stegnarju v Sebenjah je zgorelo gospodarsko poslopje in 110 meterskih stotov sena. Škode je 9000 kron. Josipu Bobnarju v Gor. Globodolu je napravil požar škode 200 kron. V hiši je bilo tačas troje deklet; dve sta ranjeni, osemletno Rozalijo pa je ubila strela, ki je zadela v hišo.

Izgubil se je lovski pes frmač, trdodlakast, bel, z rujavimi lisami in sliši na ime »Pik«. Pasja znamka Ljubljana št. 336. Kdor bi o njem kaj zvedel, se prosí, da sporoči Franu Strajherju, Jenkova ulica 13.

Aprovizacija.

— Meso na rmene izkaznice B. Mestna aprovizacija bo razdeljevala v soboto dne 25. avgusta popoldne v cerkvi sv. Jožefa meso strankam, ki imajo rmene izkaznice, zaznamovane s črko B. Na vrsto pridejo od pol 1. do 1. popoldne št. 1 do 200, od 1. do 2. št. 201 do 400, od 2. do 2. št. 401 do 600, od 2. do 3. št. 601 do 800, od 3. do 3. št. 801 do 1000, od 3. do 4. št. 1001 do 1200, od 4. do 4. št. 1201 do 1400, od 4. do 5. št. 1400 do konca. 1 oseba dobi 1/4 kg, 2 osebi po 1/4 kg, 3 do 4 osebi 1/4 kg, 5 do 6 oseb 1 kg, 7 do 8 oseb 1 1/4 kg, več 1 1/4 kg. Rodbinske izkaznice je treba prinesiti s seboj.

— Meso na uradniške izkaznice. Mestna aprovizacija bo delila v soboto popoldne v cerkvi sv. Jožefa meso na uradniške izkaznice. Prva kategorija pride na vrsto od pol 5 do 1/6 ure, druga od 1/6 do pol 6 ure tretja od pol 6 do 6 ure in četrta od

6 do pol 7 ure. Družine do treh oseb dobe pol kg, s 4 in 5 osebami 3/4 kg, s 6 in 7 osebami 1 kg, z več osebami 1 1/4 kg. Rodbinske izkaznice je treba prinesiti s seboj.

— Prodaja paradižnikov. Mestna aprovizacija ljubljanska bo jutri zjutraj prodajala na svojih stojnicah na Vodnikovem trgu paradižnike po K 2-40 kg. Občinstvo opozarjamo, naj se ugodne prilike kar najboljši posluži.

Razne stvari.

* Nova ruska himna. Stara ruska himna »Bože carja hrani« je na Ruskem odpravljena. Zdaj imajo novo himno. Zložil jo je nekoliko dni po izbruhu revolucije pesnik Balmont, uglasil pa jo je mladi skladatelj Grečjaninov.

* Praga brez kruha. Razmere v Pragi so postale uprav katastrofalne. Na Pantrči so se v soboto zvečer že pred 10. uro zbrale ženske in otroci in čakali vsa noč, da bi zjutraj dobili kruh. Kdor pride šele ob zori čakati, ne dobi nič več. »Pravo Lidu« se tudi ostro pritožuje zaradi postopanja policije.

* Lahkoverna ženska. K perici Leopoldini Pohlhammer na Dunaju je prišel mlad, čedno oblečen mož in rekel, da je policijski agent in da mora pregledovati bankovce. Zena mu je predložila devet stotakov in »policijski agent« je s pretvezo, da mora nesti ta denar na policijo, a da ga žena lahko že popold. nazaj dobi, pobasal bankovce in odšel. Ko je prišla lahkoverna žena na policijo, je tam izvedela, da je bila ogoljufana.

* Izdelovalec orgelj, ki ne prenese kritike. Da pisatelji in umetniki ne ljubijo kritike, je znana stvar, a zdi se, da je niti obrtniki ne marajo več pretrpeti, vsaj izdelovalec orgelj Schönhofer v Požunu na Ogrskem ne. Ker je hišni kaplan nadvojvode Evgena pater Malesik izrekel o orgljah, ki jih je postavil imenovani Schönhofer, slabo sodbo, ga je tt človek napadel s stiletom in ga smrtnonevarno poškodoval. Priznal je kar brez ovinkov, da je hotel pater umoriti iz maščevanja, ker se je neugodno izrekel o njegovih orgljah.

* Poskušena goljufija. V neki menjalnici na Dunaju je doslej še ne zaslečen slepar poskušal s ponarejeno srečko zadnje državne dobrodelne loterije izvabiti glavni dobiček v znesku 200.000 K. Lastnik menjalnice si je sicer srečko dobro ogledal, a ni našel nikakega znaka, ki bi kazal, da ni pristna. Iz previdnosti pa vendar ni izplačal glavnega dobitka, nego je dal prenositelju srečke le potrdilo in mu naročil, naj pride po denar čez nekaj dni. Poslal je potem srečko na upravo drž. loterije in tam so mu pojasnili, da je srečka pač pristna, samo številka na njej da je ponarejena in sicer mojstrsko. Lastnik prave srečke se je med tem že ogasil in je dobil glavni dobiček.

Darila.

Aprovizacijskemu zakladu za prehrano ubožnih slojev ljubljanskih je podaril gosp. Viktor Rohrmann, trgovec in posestnik v Ljubljani, 50 kron, mesto venca na krsto svojega bratrance Antona Rossmanna.

Darila. Gospod Anton Tonejec, kavar in kavarni »Evropa« v Ljubljani, je podaril nastanitveno pristojbino v znesku 128 K zakladu za vdove in sirote padlih kranjskih vajakov; gospa Anny Schneider, veletržica sopraga, pa nastanitveno pristojbino v znesku 57 K 68 vin. za mestne reveže ljubljanske.

Mesto venca na krsto gospoda Rossmanna, družabnika trdke Rossmann in Tschurn, je daroval gosp. Fr. Dronenig, veletržec v Ljubljani 50 kron za mestni božni zaklad.

Prostovoljni doneski za vdovski in sirotinski sklad pri c. kr. črnovojniškem okrajnem poveljstvu št. 27 v Ljubljani. Glasom poročila upravnega odbora so došli temu skladu sledeči denarni prispevki: XV. izkaz: Ivan Glosio, Trst, 3 K 20 vin.; Fran Holzer, računski podčastnik, 10 K; moštvo železnice čuvajočega oddelka St. Peter na Krasu, 70 K; Ivan Grebin, narednik, 10 kron; Ivan Oraziotti, poročnik, 10 kron; dr. Ludvik Treg, nadporočnik, 20 kron; Franc Saler, finančne straže respicijent, Metlika, 2 K; dr. Hugo Peterlin, nadporočnik, 10 K; Davorin Rovšek, fotograf, Ljubljana, 54 K; Josip Delpiero, nadporočnik, 20 K; Oton Seydl (iz nabiralnika), zobotehnik, Ljubljana, 300 K.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 20. avgusta: Lovrenc Ravnoletnik, delavec, hralec, 71 let, Radeckega cesta 9. — Fran Arnez, delavec, hralec, 74 let, Radeckega cesta 9. — Hedvika Gruntar, rejenska, 8 mesecev, Kamniška cesta 129.

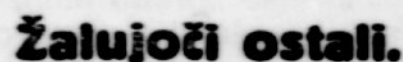
Dne 21. avgusta: Andrej Medved, promogar v pok. hralec, 45 let, Radeckega cesta 9. — Karel Stefan Cebin, rejeneč, 2 meseca, Streliška ulica 15. — Terezija Hermann, zasebnica, 85 let, Elizabetna cesta 2. — Ivan Hajdinjak, vrtnarski delavec, 57 let, Cesta na Rudolfovo železnico 16.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Valentin Kopitar.

Lastnik in tisk »Narodno delo«.

Fani Heller.

(hotel) z obsežnimi gospodarskimi posloplji, z lepimi velikimi sadonosniki in arondiranim poljem v srcu združitve kraja na Spod. Stajerskem. Cvetoločna mesarska obrt, najboljši prostor za trgovino in prekupevanje. — Natančnejše se poizvz pri go. Okern, Sv. Petra cesta 68/L nadstropje.

pravilnice in komični filmi!

Zaloga v Ljubljani Lekarna
U. pl. Trnkoczy. 1084-XIX.

Višji tehnični uradnik, star 25 let, si želi korespondence s prijazno gospico, do iste starosti, hčerko vzornih staršev. One, ki so ali postanejo lastnice kakršnega-koli mehanično tehničnega obrata, ortli ali trgovine, kjerkoli na slovenskem, imajo prednost ali vendar ni to pogoj. — Le resne ponudbe pod "Jainost/2788" na upravištvu "Sloven. Naroda"

Načelstvo.